

7. ročník Bratislavského knižného festivalu BRaK bude vo folklórnom šate

11. – 13. september 2020 / Nová Cvernovka / Bratislava

Tlačová správa 03.09.2020

Bratislavský knižný festival BRaK sa z objektívnych dôvodov tento rok presunul na začiatok jesene, avšak organizátorom to nebránilo, aby sa druhýkrát po sebe festivalovým dejiskom stalo kultúrne centrum **Nová Cvernovka** – pôsobisko mnohých knižných profesionálov. Festival začne už v piatok (11. 9.) a od toho momentu do nedele večera (13. 9.) bude Nová Cvernovka nabitá programom. Okrem predajnej výstavy kníh budú pripravené diskusie, čítania, koncerty, divadelné predstavenia, workshopy i detský program.

Vyššie 50 vystavovateľov

BRaK sa od začiatku dizajnuje ako oslava krásnych kníh, a preto kostru celého festivalu už sedem rokov tvorí tzv. **predajná výstava kníh**. Zastúpenie na tohtoročnom ročníku bude mať **vyššie 50 slovenských a českých vydavateľstiev**, ktoré budú môcť návštevníci vidieť počas dvoch víkendových festivalových dní (12. – 13. 9. 2020). Keďže priebeh roka vo veľkej miere ovplyvnil aj vydavateľské prostredie, mnohé vydavateľstvá odkladali termíny vydania kníh, prípadne ich vydali počas karantény, a tak dostanú šancu odprezentovať celú svoju knižnú produkciu.

S témou nový folklór

Jednou z ústredných tém, ktorá ovplyvnila grafickú podobu súčasného ročníka festivalu a ocitla sa v niekoľkých programových bodoch festivalu, je oxymoricky znejúce slovné spojenie „**nový folklór**“.

Americký kultúrny antropológ **Joe Feinberg**, ktorý výskum slovenského autentického folklóru zhmotnil v knihe s názvom *Vrátiť folklór ľuďom*, vo festivalovom katalógu píše:

„Folklor je inde a inokedy – a práve preto je pre nás zaujímavý tu a teraz“ a neskôr dodáva: „Folklor je stále novým preto, lebo je vždy už dávno preč.“

Napriek tomu sa umelci a umelkyne naprieč umeleckým spektrom s folklórom vyrovnávajú prostriedkami sebe vlastnými. My sa tejto téme budeme venovať hneď niekoľkokrát.

Zaujímavé diskusie

Hneď v úvodnej diskusii festivalu sa preto dotkneme prostredia, v ktorom má slovenský folklór svoje korene. Zúčastnia sa jej autorky **Weronika Gogola (PL)**, **Katarína Kucbelová**, **Petra Soukupová (CZ)**. Všetky sú vo svojich domovských krajinách považované za najvýraznejšie autorky svojej generácie, laureátky najvýznamnejších literárnych cien, prekladané do viacerých jazykov. Hoci je ich tematický záber nesmierne bohatý, v nejakom momente ich tvorby sa objavuje priestor dediny ako integrálna súčasť knihy – niekedy vytvára dedina kulisy, inokedy tvorí významný dynamický prvok príbehu. S autorkami sa nielen o tejto zložke ich tvorby bude zhovárať slovenská spisovateľka Soňa Uriková.

Súborné vydanie **Slovenských ľudových piesní** Bélu Bartóka v štyroch zväzkoch má ambíciu ukončiť takmer storočný proces prípravy, edície a kompletného publikovania jednej z najväčších individuálnych zbierok slovenských ľudových piesní v histórii, ktorú vytvoril etnomuzikológ a skladateľ **Béla Bartók**. Predstavíť trojzväzkové súborné dielo, ktoré tento rok vyšlo v Hudobnom centre, prídu zostavovatelia publikácie – muzikológovia **Alica Elscheková** a **Oskár Elschek** spolu s **Vladimírom Godárom**, ktorý je autorom úprav vybraných Bartókových slovenských ľudových piesní pre spev a sláčikové kvarteto. Tie si budete môcť vypočuť aj na festivale BRaK v interpretácii sláčikového kvarteta **Mucha Quartet** so speváčkou **Slávkou Horváthovou**.

Prídu aj zahraniční hostia

So zahraničnou účasťou je tento rok situácia, samozrejme, o niečo zložitejšia. Našťastie však máme plejádu výborných spisovateľov a spisovateľiek aj v okolitých krajinách. Kmeňoví autori reportážnej edície vydavateľstva **Absynt** sú od začiatku súčasťou programu. Reportážnu literatúru zastúpia v spoločnom rozhovore **Andrej Bán** a český spisovateľ **Jan Urban**, ktorých profesionálne spojila téma balkánskych krajín. Po mnohých pokusoch tento rok festival konečne navštívi **Mariusz Szczygieł**, oceňovaný poľský reportér a spisovateľ, veľký propagátor poľskej reportážnej školy, ktorý v rozhovore s **Michalom Hvoreckým** uvedie svoju ostatnú knihu *Nie je*.

Celkom odlišnú líniu poľskej reportážnej školy zastupuje spisovateľ **Ziemowit Szczerek**, ktorému vydavateľstvo **Literárna bašta** vydalo román *Sivý dym*. Ten je buď geopolitickým sci-fi, futuristickou tragigroteskou, alebo prognózou vývoja na pár (posledných) rokov v strede Európy.

Na BRaK zavíta aj známy autor satirických románov **Timur Vermes**. Jeho debut **A je tu zas** sa stal svetovým bestsellerom. Kniha bola aj úspešne sfilmovaná. Mimoriadny úspech dosiahol spisovateľ aj s druhou knihou **Hladní a syti**. Prvá kniha zachytáva moment, keď sa Adolf Hitler jedného dňa prebudí v dnešnom Berlíne a neverí vlastným očiam. Nemecko nielenže naďalej existuje, ale aj prekvitá. Druhá sa výsostne satiricky viaže k utečeneckej kríze.

Spisovateľ **György Dragomán** patrí medzi najprekladanejších maďarských súčasných autorov. V spoločnom rozhovore s autorkou **Annou T. Szabó**, ktorej nedávno na Slovensku vyšla kniha krátkych poviedok **Pokus – Omyl**, priblížia okrem iného, ako funguje literárna domácnosť v praxi.

Výstavy na BRaK-u

Slovenské ľudové rozprávky, ktoré zbierala skupina vedcov a nadšencov pod vedením Pavla Dobšinského, patria ku klenotom slovenského folklóru a v minulosti ich v knihách ilustrovali ikony slovenskej vizuálnej kultúry a sú nám všetkým notoricky známe. Stačí spomenúť umelcov ako Martin Benka, Ľudovít Fulla, Albín Brunovský či Vincent Hložník. So všetkou pokorou k predchádzajúcim zobrazeniam, a popritom veľmi sebavedomo a s rozpoznateľným rukopisom sa rozhodla medzi nich zaradiť umelecká dvojica **Jarmila Mitríková** a **Dávid Demjanovič**, známa na výtvarnej scéne predovšetkým prostredníctvom malieb vytváraných s použitím techniky pyrografie. Na festivale vystavia niekoľko **ilustrácií z pripravovaného výberu z Dobšinského rozprávok**, ktoré vo vydavateľstve BRAK vychádzajú pod editorským vedením Zuzany Líškovej s názvom **Silné hrdinky, silní hrdinovia**.

Okrem tejto výstavy si návštevníci festivalu budú môcť pozrieť výber ilustrácií **Martiny Matlovičovej** z knihy **Mačky letia do Kanady** Jaroslavy Blažkovej a výstavu s názvom **Suvenir_contemporary art & craft**, s prehliadkou suvenírov, ktoré boli vytvorené v spolupráci so súčasnými slovenskými umelcami a dezinérmi.

Vynikajúci hudobný program

Tohtoročný festival je plný aj skvelého hudobného programu. Našlapaný mestský folk-punk so zmesou klezmeru, indie rocku či elektroniky, inšpirovaný priamo robotníckymi predmestiami Krakova v medzivojnovom Poľsku, predstaví poľská kapela **Hańba**. Túto nevšednú žánrovú spleť produkujú štyria páni na bicích, bendže, akordeóne, klarinete a tube, pričom traja z nich stoja aj za mikrofónom. Slovenská rodáčka žijúca v Berlíne **Nina Pixel** sa na festivale predstaví s projektom **Ancestral Archeology** a s vlastnou verziou experimentálneho „folklóru“ v podobe príbehov a tradícií prerozprávanych do elektronického jazyka, pomocou upravených nástrojov a terénnych záznamov. Okrem nich sa na festivale ukážu aj poľské divožienky **SUTARI**, ktorých experimentálne vokály sú inšpirované poľským folklórom. Súčasťou hudobného programu bude aj koncert zoskupenia **Roman Radkovič Collective**. Kapela improvizuje, experimentuje s možnosťami zvukov a tvorí akúsi netradičnú hlučnú koláž hranú na tradičných nástrojoch ako akordeón, kontrabas či klávesy.

Na festivale vystúpi aj slovensko-maďarská kapela **DRŤ**. Autorom tohto medzinárodného hudobného projektu je skladateľ Miro Tóth, známy aj vďaka spolupráci s Kronos Quartet. Okrem neho sú súčasťou projektu ďalší známi muzikanti: skladateľka Lucia Chuťková, Marek Buranovský (Vojdi), Márton Csernovszky (The Best Bad Trip), Áron Porteleki (Thisnis) a Michal Kaščák (Bez ladu a skladu). Ich piesne sú prebásnením a zhudobnením rozhovoru bývalého šéfa ŠTB Alojza Lorenca. O ich štylizáciu sa postaral Marek Kundlák. Tematicky do programu veľmi zapadá aj tanečno-divadelné predstavenie **Folklore not war** – inscenácia vychádzajúca zo spomienok Slovákov a Sloveniek na prvú svetovú vojnu. Folklorný materiál tu dostáva súčasný zvuk a pohyb nový tvar.

Detský program na BRaK-u

Okrem množstva pekných detských knižiek, ktoré budú ponúkať knižní vystavovatelia, sú pripravené dopoludňajšie **divadelné predstavenia**, hravé čítania a kreatívne **workshopy** napríklad so všestranne zameraným výtvarníkom **Marekom Cinom**, s autormi obľúbeného animovaného seriálu **Tresky plesky** či vytvorenie suveníru pod odborným dohľadom projektu **Vytvorené na Slovensku**. Štúdio **Pressink** sídliace v Novej Cvernovke pracuje s tlačiarenskými strojmi staršími viac ako 100 rokov, pre deti pripraví workshop, kde si budú môcť vytlačiť plagát na starom nemeckom obťahováku značky FAG Standard.

Niektoré **workshopy** nebudú len pre deti. Radikálne vyšívanie si budete môcť vyskúšať so štvoricou cynických dievčat z **Cundy Crew**.

Viac informácií o programe nájdete na www.brakfestival.sk.

Organizátor podujatia: Bratislavský knižný festival BRaK

FB event: Bratislavský knižný festival BRaK 2020

FB event: [Detský program na BRaK-u](#)

Promo fotografie na stiahnutie tu: <https://we.tl/t-M1yXheh48j>

You tube hudobné ukážky:

Sutari: <https://youtu.be/fHCH6OM-zyU>

Hańba: <https://youtu.be/Aui13gGzk0Q>

Drť: <https://youtu.be/vNwDNjryJe0>

Nina Pixel: https://youtu.be/_ftRPBqbBz0

Ďakujeme všetkým partnerom!

Hlavný partner festivalu:

Festival z verejných zdrojov podporil **Fond na podporu umenia**.

Partneri podujatia: Medzinárodný vyšehradský fond, LITA – autorská spoločnosť, Literárne informačné centrum, Bratislavský samosprávny kraj, Nadácia mesta Bratislavy, Nová Cvernovka, 582, s. r. o., Kreatívna Európa, Bratislavské kultúrne a informačné stredisko, CzechLit – České literárni centrum, Goetheho inštitút v Bratislave, Maďarský inštitút v Bratislave, Združenie vydavateľov a kníhkupcov SR, České centrum v Bratislave, Hudobné centrum.

Mediálni partneri: Denník N, Denník SME, .týždeň, in.ba, RTVS, Rádio_FM a Rádio Devín, Knižná revue, A2 kulturní čtrnáctideník, Citylife, Kapitál, Literárne noviny, VLNA, iliteratura.cz, časopis Rozum, Fraktál, literárnyklub.sk, Sedmá generace, časopis HOST, Nota Bene a ďalší.

Pri organizovaní podujatia sa riadime aktuálnymi nariadeniami Úradu verejného zdravotníctva SR. Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

RR kontakt: Ivana Schwaz / pr@brakfestival.sk / +421 903 453 488 / www.brakfestival.sk

